

Příloha k protokolu o SZZ č.

Vysoká škola: JU v Č. Budějovicích

Pedagogická fakulta

Pracoviště: katedra společenských věd

Datum odevzdání posudku:

Jméno a příjmení studenta:

Eva Bažantová

Obor:

AJ-OV/ZŠ

Vedoucí diplomové práce:

PhDr. Salim Murad, PhD.

Oponent diplomové práce:

Mgr. Anna Maršíková, M.A.

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

(posudek oponenta práce)

Název práce: Vzdělávání dětí cizinců na druhém stupni základních škol v České republice

Kritéria hodnocení práce (označte vždy právě jednu z možných známek: A – výborně, B – velmi dobře, C – dobře, N – nevyhověl):

1. Struktura práce, její téma a cíle

(úplnost, logická posloupnost a vyváženost kapitol, rozsah práce, relevance tématu a cílů práce z hlediska přínosu pro určitý vědní obor, pedagogickou praxi apod.)

A	B	C	N
---	---	---	---

Práce je logicky strukturovaná a rozdělená na úvodní a praktickou část. Téma je velmi aktuální a relevantní, neboť se předkládaná diplomová práce věnuje tématu začlenění žáků-cizinců do českých škol. Autorka si vybrala případovou studii a prokázala schopnost aplikovat získané teoretické znalosti v praxi, kdy provedla rozhovory s pedagogy z příslušné školy a také s odborníky z neziskových organizací atd. Silnou stránkou práce je praktická část, přestože v textu chybí jasně vymezené cíle práce.

Rozsah práce odpovídá nárokům kladeným na diplomové práce.

2. Práce s literaturou a dalšími informačními zdroji

(výběr, správná citace, použití, dodržování bibliografických norem, napojení na existující datový a literární kontext, využití literárních rešerší pro volbu tématu práce a formulaci výzkumného problému, práce s cizojazyčnou literaturou)

A	B	C	N
---	---	---	---

Slabinou práce je, že autorka používá pouze 4 publikace. Zdroje jsou poté doplněny velkým množstvím internetových zdrojů a také vybranými metodikami, které se nachází online. Autorka nepoužívá žádné cizojazyčné zdroje, což by bývalo mohlo vést k obohacení práce o důležité teorie integrace žáků-cizinců do škol. V práci se také nachází kapitola „Publikace věnované žákům cizincům“ (kap. 2), kde autorka uvádí, že „shromáždila“ publikace, ale uvádí pouze 2. V tomto případě tak nelze hovořit o „shromážděných publikacích v rámci výzkumu“ (str. 23).

Na druhou stranu, zdroje jsou správně citovány a i jinak autorka s literaturou pracuje v souladu se standardy.

3. Metodologická a metodická stránka práce

(stanovení cílů práce, vhodnost a kvalita dat a metod, popřípadě metodologické zdůvodnění výběru metod)

A	B	C	N
---	---	---	---

Metodicky je práce v podstatě v pořádku – autorka kombinuje sběr dat z primární a sekundární literatury s rozhovory s odborníky z neziskových organizací a pedagogy ze zkoumané školy. Bohužel, autorka zcela opomněla zahrnout kapitulu o metodologii do struktury práce a čtenář se tak nemá šanci dozvědět jakou formu pro rozhovory autorka zvolila, nepopsala respondenty, ani metodu analýzy sebraných dat. Větším problémem pak je, že cíle práce jsou pouze naznačené v úvodu a výzkumné otázky zcela chybí, ačkoliv je možné je odtušit. Je škoda, že autorka lépe nevyužila materiály získané na základě rozhovorů. Tato data patří bezesporu k tomu nejlepšímu, co práce nabízí, a je škoda, že nejsou prezentována relevantnější formou.

4. Odborná správnost – znalost problematiky

(prokázání znalosti řešené problematiky, prokázání specifických znalostí, schopnost aplikovat znalosti na konkrétní problém, správná práce s pojmy a koncepty, kontextuální správnost argumentace)

A	B	C	N
---	---	---	---

Co se týče prokázání znalosti řešené problematiky, práce má dvě části – v první, teoretické části, se objevuje plno nepřesností a text celkově působí jako kompilace nahodile vybraných a nesouvisejících dat a definic, které tvoří pouze část problematiky (samozřejmě nebylo možné uvést problematiku v celém kontextu, ale bylo možné vysvětlit kritéria pro výběr právě těch aspektů, které jsou v práci obsaženy). Na druhou stranu, praktická část práce (kapitoly 5 a 6) působí mnohem celistvějším dojmem a obsahují velmi cenné a zajímavé informace.

V úvodu práce autorka uvádí, že děti se přizpůsobují novému prostředí snadněji než dospělí „a čím mladší dítě je, tím rychleji se přizpůsobí“ - bylo by na místě určité zrelativizování tohoto výroku (Je tomu tak vždy a za každých okolností? Pokud ano, bylo by třeba uvést zdroj...).

Autorka ve velkém rozsahu používá knihu Tatjany Šiškové z roku 2008 jako zdroj pro statistiky, popis jednotlivých menšin i různých definic (např. str. 10, 11, 16 atd.) - proč autorka používá 6-7 let starou publikaci pro tyto účely, když na trhu jsou publikace obsahující novější data (např. knihy autorského týmu kolem doc. Dušana Drbohlava či publikací nejrůznějších neziskových organizací)? Patrné je toto např. na str. 22, kdy autorka zmiňuje výuku českého jazyka pro uprchlíky, kdy se kritéria výuky několikrát změnila. Či na straně 18, kdy autorka cituje data ze školního roku 2005/2006, která jsou bez srovnání se současným stavem zcela bez přínosu pro práci.

Na straně 11 autorka zmiňuje cizinecký zákon 326/1999 Sb. a dále s ním pracuje. Na další straně autorka přiznává, že zákon prošel novelizací, ale již dále neuvádí, s jakou verzí zákona pracuje a zda si je vědoma změn, které proběhly a které se chystají. Na stejné straně je uvedeno, že „cizinec s trvalým pobytem má téměř shodná práva jako občané České republiky“ - zásadním rozdílem jsou však například politická práva (volit a být volen...).

Na straně 16 autorka uvádí, že důvodem toho, že Slováci tvoří nejpočetnější národnostní menšinu v ČR, je fakt, že Slovensko je sousední stát. Důvody jsou přitom spíše historické... (v takovém případě by museli ještě větší menšinu tvořit Němci, Poláci a Rakušané...).

Autorka používá termíny občanství a národnost, ale zdá se, že v některých případech tyto dva termíny zaměňuje – například při popisování jednotlivých menšin (sčítání lidu se provádí na základě občanství – vyplnění kolonky národnost je dobrovolná). Stejně tak nevysvětluje rozdíl mezi „migranty“ a „menšinami“ a v některých případech tyto dvě skupiny zaměňuje (kapitola 1.2).

Na str. 20 je uvedeno, že Vietnamci tvoří v ČR ucelenou komunitu, což rozhodně neodpovídá skutečnosti – vietnamská komunita má vytvořenou vlastní hierarchii, dělení, vnitřní skupiny (na základě místa původu, jazykové příslušnosti, času příjezdu do ČR atd.)

Autorka například uvádí, že je v účinnosti novela cizineckého zákona, avšak dále neuvádí, z jakého roku a především s jakou verzí zákona pracuje (str. 11-13).

5. Závěry a naplnění cílů

A	B	C	N
---	---	---	---

(jsou formulovány jasné závěry, je zřejmé, jaké poznatky práce přinesla, jsou nové poznatky vztaheny k původnímu literárnímu kontextu, jsou výsledky práce nahlíženy kriticky – například jsou uvedena omezení pro jejich platnost?)

V závěru práce mohla autorka opět více využít provedených rozhovorů a shrnout informace získané přímo od profesionálů v oboru. Vzhledem k opomenutí zahrnutí cílů do diplomové práce nemohly být cíle naplněny, ale zároveň má práce informační hodnotu spočívající v nabízeném přehledu teoretických východisek začlenění žáků-cizinců do škol, které se autorka pokusila aplikovat na případovou studii.

6. Úroveň jazykového a stylistického zpracování

A	B	C	N
---	---	---	---

(odborný jazyk, gramatická a pravopisná správnost, stylistická kvalita)

V textu se příležitostně objevují gramatické chyby jako interpunkce (str. 20 - „Stalin za své vlády od 30. let v Sovětském svazu, vedl procesy“; „Diecézní charita v Českých Budějovicích, zřizuje od roku...“), shoda podmětu s přísudkem (str. 16 - „Vysokoškolským studentům je umožněno používat slovenština.“; str. 30 - „výuce čeština jako cizího...“) či zaměnění malého písmene za velké (str. 9 - „Nizozemská vláda“). Větším problémem však je stylistické zpracování, kdy je občas třeba domýšlet se, na kterou část textu určitá věta navazuje (jako např. str. 20 - „V soukromí mluví německy, ...“ kde věta navazuje na část textu o českých školách nabízejících výuku v němčině). Některé věty by bylo vhodné přeformulovat (viz např. úvodní věta diplomové práce - „Migrace je součástí českého školského systému v podobě začleňování dětí cizinců do českého školství“ - není úplně ideální opakování „českého školského systému“ a „českého školství“ a věta v podstatě nemá žádnou vypovídající hodnotu. str. 7; „Jako problémový bývá už samotný zápis dětí do škol.“ str. 30).

7. Formální a grafická úroveň práce

A	B	C	N
---	---	---	---

(obsahuje práce všechny náležitosti, jaká je její grafická úroveň)

Po grafické stránce je práce v pořádku a obsahuje všechny náležitosti.

Celkové zhodnocení práce, popřípadě otázky k obhajobě

Celkově práce splňuje kritéria kladená na diplomové práce. Doporučuji práci hodnotit B – velmi dobře.

Otázky k obhajobě:

Na základě informací získaných od pedagogů na zkoumané ZŠ v kombinaci s daty z citovaných metodik, máte nějaká konkrétní doporučení pro zkoumanou ZŠ, jak postupovat při začleňování žáků-cizinců v budoucnu? Máte zpětnou vazbu od školy na výsledky Vašeho výzkumu?

Celkové hodnocení práce (výsledná známka není aritmetickým průměrem známek jednotlivých kritérií hodnocení práce):

~~A~~ – výborně	B – velmi dobře	~~C~~ – dobře	~~N~~ – nevyhovět
------------------------	------------------------	----------------------	--------------------------

V Českých Budějovicích dne 30. 1. 2015

Maňáková
.....
Podpis vedoucího/opponenta diplomové práce